

Î N C H E I E R E

26 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Anatol Moscalu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Anatol Moscalu împotriva Societății pe acțiuni „Nizesam”, Verei Moscalu și lui Ion Fabian, intervenient accesoriu Societatea pe acțiuni „Grupa Financiară” cu privire la anularea actelor juridice,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către reprezentantul lui Anatol Moscalu, avocatul Veronica Pascal și menținută hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 13 iulie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 23 decembrie 2014, Anatol Moscalu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Nizesam”, Verei Moscalu și lui Ion Fabian, intervenient accesoriu SA „Grupa Financiară” cu privire la anularea actelor juridice.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 22 mai 1996, a fost fondată SA „Nizesam”, iar la data de 10 februarie 1999, a fost aprobat Statutul acesteia în redacție nouă și înregistrat la Camera Înregistrării de Stat la data de 29 aprilie 1999.

Menționează că, conform art. 8 al Statutului SA „Nizezam”, la momentul adoptării prezentei redacții a statutului, societatea a autorizat spre plasare 200000 de acțiuni și a plasat 10000 de acțiuni ordinare cu dreptul de vot de aceeași clasă cu valoarea nominală de un leu fiecare.

Susține că, conform Registrului acționarilor deținut de SA „Grupa Financiară”, la data de 24 septembrie 1999, au fost înscrși următorii acționari: Vera Moscalu-71%, Iudmila Danilișin - 20%, Anatol Moscalu - 5% și Victor Cuznețov - 4%.

Afirmă că, la data de 22 mai 2007, a transmis soției sale cele 5% de acțiuni, fiind întocmită în acest sens dispoziția de transmitere din 22 mai 2007.

Relevă că, pe parcursul anilor 2005-2008, acționarul societății Vera Moscalu a efectuat mai multe operațiuni de vânzare-cumpărare a pachetului de acțiuni. Astfel, la data de 22 septembrie 2005, a fost întocmit contractul de vânzare-cumpărare, prin care pârâta Vera Moscalu a vândut, iar pârâtul Ion Fabian a cumpărat 51 de acțiuni, adică 51% din pachetul societății pe acțiuni și, respectiv, a fost întocmită dispoziția de transmitere-primire, care a fost înregistrată în Registrul acționarilor deținut de SA „Grupa Financiară”.

Mai relevă că, la data de 28 ianuarie 2008, a fost întocmit contractul de vânzare-cumpărare, prin care Vera Moscalu a vândut, iar Ion Fabian a cumpărat 45 de acțiuni, adică 45% din acțiunile societății, iar în baza dispoziției de transmitere, pârâtul Ion Fabian a devenit acționar al 45%.

Invocă că despre aceste tranzacții a aflat la data de 03 decembrie 2014, când a solicitat eliberarea extrasului din Registrul acționarilor pentru prezentarea probelor în dosarul de partajare a averii.

Menționează că în perioada anilor 2005-2008, a fost plecat din țară și nu a avut posibilitate să cunoască despre încheierea acestor tranzacții.

Susține că, SA „Nisezam”, conform art. 1 alin. (3) al Statutului, este societate de tip închis.

Afirmă că, art. 11 al Statutului SA „Nisezam” și art. 27 din Legea nr. 1134-XIII din 02 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni prevăd că, acționarul societății închise care dorește să-și vândă acțiunile este obligat să trimită în scris organului executiv al societății o ofertă cu indicarea condițiilor tranzacției propuse. Organul executiv este obligat să înștiințeze ceilalți acționari despre ofertă în termen de 3 zile de la data primirii ei.

Relevă că, astfel de oferte de vânzare a acțiunilor n-au fost făcute, iar pârâții au încălcat aceste clauze, precum și art. 60 alin. (1) din Legea nr. 199-XIV din 18 noiembrie 1998 cu privire la piața valorilor mobiliare (în redacția a. 2005), conform căruia insiderul este în drept să procure sau să înstrăineze valorile mobiliare ale emitentului numai în condițiile ofertei tender, iar conform art. 59 din Legea enunțată, insideri se consideră persoanele cu funcții de răspundere ale emitentului, inclusiv membrii consiliului societății, comisiei de cenzori, organului executiv și ai altor organe de conducere:

Mai relevă că, art. 65 alin. (2) lit. h) din Legea cu privire la piața valorilor mobiliare prevede că, tranzacțiile cu implicarea insiderilor, cu încălcarea prevederilor prezentei legi, se consideră manipulare pe piața valorilor mobiliare, care este interzisă, conform art. 65 alin. (1) din Lege, iar art. 73 alin. (8) din Legea privind societățile pe acțiuni stipulează că, persoanele cu funcții de răspundere nu pot primi donații de la persoanele afiliate societății, precum și de la alte persoane implicate în relațiile cu societatea. Astfel, pârâții au deținut respectiv funcția de administratori ai societății, obținând statutul de insideri.

Invocă că, actele contestate contravin normelor imperative, iar acestea, conform art. 220 din Codul civil, sunt nule.

Solicită declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a acțiunilor SA „Nisezam” din 22 septembrie 2005, a dispoziției de transmitere din 22 septembrie

2005 pe numele lui Ion Fabian, a contractului de vânzare-cumpărare a acțiunilor SA „Nisezam” din 28 ianuarie 2008 și a dispoziției de transmitere din 29 ianuarie 2008 pe numele lui Ion Fabian și încasarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior, Anatol Moscalu a depus cerere de majorare a pretențiilor, solicitând declararea nulității dispoziției de transmitere din 22 mai 2007 pe numele Vera Moscalu, a contractului de vânzare-cumpărare a acțiunilor SA „Nisezam” din 22 septembrie 2005, a dispoziției de transmitere din 22 septembrie 2005 pe numele lui Ion Fabian, a contractului de vânzare-cumpărare a acțiunilor SA „Nisezam” din 28 ianuarie 2008 și a dispoziției de transmitere din 29 ianuarie 2008 pe numele lui Ion Fabian și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 13 iulie 2016 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, tranzacția de vânzare-cumpărare din 22 septembrie 2005, încheiată între Vera Moscalu și Ion Fabian cu privire la înstrăinarea pachetului de acțiuni al SA „Nisezam”, în număr de 51 acțiuni, cu valoarea totală de 5100 lei, precum și tranzacția de vânzare-cumpărare din 22 mai 2007, încheiată între Anatol Moscalu și Vera Moscalu cu privire la înstrăinarea pachetului de acțiuni al SA „Nisezam”, în număr de 5 acțiuni, cu valoarea totală de 500 lei sunt legale și nu au fost stabilite condiții de nulitate, în sensul art. 220 alin. (1) din Codul civil, a contractului de vânzare-cumpărare din 22 septembrie 2005, precum și a dispozițiilor de transmitere din 22 septembrie 2005 și 22 mai 2007, făcând trimitere la art. 2 alin. (1), (2), (5) și (6), art. 27 alin. (1) și (2), art. 82 alin. (1) și (2) din Legea nr. 1134-XIII din 02 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni (în vigoare la 22 septembrie 2005 și 22 mai 2007).

Totodată, prima instanță a reținut că, contractul de vânzare-cumpărare din 29 ianuarie 2008 cu privire la înstrăinarea pachetului de acțiuni al SA „Nisezam”, în număr de 45 acțiuni, cu valoarea totală de 4500 lei, precum și dispoziția de transmitere din 28 ianuarie 2008 corespund exigențelor prevăzute de actele normative, făcând trimitere la art. 2 alin. (2) și art. 27 din Legea privind societățile pe acțiuni (în vigoare la 28 ianuarie 2008), art. 59 alin. (1) lit. a) și b) și art. 60 din Legea nr. 199-XIV din 18 noiembrie 1998 cu privire la piața valorilor mobiliare (în vigoare din 28 ianuarie 2008).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016 a fost respins apelul declarat de către reprezentantul lui Anatol Moscalu, avocatul Veronica Pascal și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 13 februarie 2017, Anatol Moscalu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și trimiterea cauzei spre rejudecare în primă instanță.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate și ilegale, deoarece instanțele judecătorești au încălcat sau aplicat eronat normele de drept material.

Menționează că, prima instanță, în pofida afirmațiilor sale precum că, el nu a semnat careva acte cu privire la acordul vânzării acțiunilor SA „Nisezam” în mărime

de 5%, nu a semnat careva contracte de vânzare-cumpărare sau alte acte care au stat la baza tranzacției de vânzare a acțiunilor SA „Nisezam” lui Ion Fabian și Verei Moscalu, nu a indicat în baza căror probe a stabilit cu certitudine faptul că, el a dat acordul la această tranzacție și a semnat actele enunțate.

Susține că, el a solicitat în instanța de apel dispunerea efectuării expertizei grafologice pentru a stabilit cu certitudine dacă au fost sau nu semnate de către el actele, care au stat la baza tranzacției de vânzare-cumpărare a acțiunilor SA „Nisezam”, însă, din motive neîntemeiate, instanța de apel a respins solicitarea sa.

Consideră că instanța de apel, prin respingerea cererii respective, a încălcat grav prevederile art. 26 alin. (1) CPC, precum și a ignorat prevederile art. 26 alin.(2) CPC.

Afirmă că, instanța de apel i-a încălcat dreptul prevăzut de art. 26 alin. (4) CPC, conform căreia egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

De asemenea, consideră că, instanța de apel a privat o parte procesuală de dreptul de a obține și de a prezenta probe întru confirmarea pretențiilor sale, încălcând principiul egalității armelor stipulat în art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale.

Relevă că, la examinarea cauzei, instanțele judecătorești au aplicat eronat art.27 din Legea nr. 1134-XIII din 02 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, precum și au ignorat prevederile art. 27 alin. (2) și (7) din Legea enunțată.

Invocă că, în speță nu a fost organizată adunarea generală a acționarilor, la care să participe 100 % din acțiunile de vot, nu a fost făcută o ofertă publică, nu a fost adus la cunoștință tuturor acționarilor despre intenția de a vinde acțiunile societății, mai mult ca atât, acțiunile sale au fost sustrate de la el, deoarece au fost vândute fără acordul său în perioada când nu se afla în țară.

Mai invocă că, instanțele judecătorești au ignorat prevederile art. 83 alin. (1)-(2¹) și art. 84 alin. (3) din Legea privind societățile pe acțiuni.

Menționează că, instanțele judecătorești nu au luat în considerare faptul că, tranzacțiile contestate au fost încheiate cu încălcarea gravă a art. 83 alin. (2⁴) din Legea enunțată.

Consideră că, la încheierea tranzacției au fost încălcate și prevederile art. 83 alin. (2⁵) din Legea enunțată.

Susține că, prima instanță urma să atragă în proces ca parte interesată pe moștenitorii lui Victor Cuznețov, care deținea 4% din acțiuni și care, la fel, nu a cunoscut despre încheierea tranzacțiilor de înstrăinare a acțiunilor.

Astfel, consideră că, prima instanță a încălcat normele de drept procedural și, anume, a judecat cauzat în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei ilegale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat copia deciziei în adresa părților la data de 03 ianuarie 2017, iar recurentul a depus cererea de recurs la data de 13 februarie 2017.

Prin referința depusă la data de 05 aprilie 2017 Ion Fabian a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Anatol Moscalu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Anatol Moscalu asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul lui Anatol Moscalu ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art.433 lit. a) și art. 440, CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul lui Anatol Moscalu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Sveatoslav Moldovan

Mariana Pitic